

Čís. 5923.

Blankoskripturním aktem nevzniká ještě směnečný závazek. Vznik jeho jest závislým na potestativní výmince dodatečného vyhotovení. Tím však, že přijatel (spolupřijatel, rukojmí) podepsal směnečný blanket a odevzdal jej někomu jinému, se zmocněním, ať již výslovně ať mlčky projeveným, by blanket vyplnil, stalo se podepsavším vše, čeho jest třeba k uskutečnění směnečného závazku.

Vyplnil-li směnečný věřitel blankosměnku, již pak zažaloval jen proti přijateli, aniž by si byl zajistil postih proti vydateli, zanikla práva ze směnky proti přijateli vydáním směnečného platebního příkazu, proti vydateli pak ztrátou postihu pro opomenutí protestu. Závazek vydatele nemohl opět vzniknouti dodatečnou změnou ve vyplnění směnky. Lhostejno, zda snad původní vyplnění směnky se přičí dohodě a zda bylo by teprve změněné vyplnění vyhovovalo dohodě. Dodatečná změna ve vyplnění směnky co do podstatných náležitostí jest vůbec nepřípustna, jakmile se věřitel rozhodl pro určitý způsob vyplnění a směnku v tom smyslu také vyplnil, a to ani tehdy, kdyby byl býval původně oprávněn vyplniti směnku právě tím obsahem, k němuž nastavší změna směřuje.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1926, Rv II 178/26.)

Směnka, o níž tu jde, byla opatřena podpisy Dra M-a a Dra G-a a odevzdána pak žalující záložně, jež ji nejprve zažalovala proti Dru M-ovi jako přijateli. Po té vyplnila záložna dodatečně směnku, podepsavši sebe jako vydatelku a zažalovala směnku proti Dru G-ovi, tvrdíc, že Dr. G. podepsal směnku jako rukojmí přijatele. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Důvody: Bylo zjištěno, že zažalovaná směnka byla vystavena, když žalobkyně poskytovala Dru M-ovi zápůjčku, že tehdy bylo smluveno se žalovaným Drem G-em, že též směnku podepíše jako směnečný rukojmí, že však nebylo s ním ujednáno, že má směnku podepsati jako vydatel, dále že směnka, než byla zažalována proti Dru M-ovi, nebyla podepsána žalobkyní jako vydatelkou následkem mylného právního náhledu zřízence žalobkyně. Jak vychází na jevo ze souhlasného přednesu obou stran, byla směnka podepsána Drem M-em a Drem G-em jako biankosměnka. Podle ujednání měl Dr. G. podepsati jako směnečný rukojmí a nikoliv jako vydatel. Podepsala-li tedy žalobkyně směnku dodatečně jako vydatelka po zažalování směnky proti Dru M-ovi, jak to odpovídalo dojednání mezi stranami, nelze v tom shledávati ani bezprávné, ani protismluvní vyplnění směnky ve smyslu nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 6. října 1853, č. 200 ř. zák., neboť směnka v době, kdy byla zažalována proti Dru M-ovi, byla ve smyslu ujednání vyplněna neúplně, ježto scházel podpis vydatelky. Dodatečným podpisem žalobkyně nebyl změněn text směnky, nýbrž pouze doplněn a sice doplněn tak, jak to odpovídalo ujednání. Žalovaný nemá ani námitky proti smluvnému vyplnění směnky, ani exceptio doli, poněvadž vůči němu žalobkyně se nedopustila ani porušení smlouvy, ani doli, totiž lsti. Na směnce podle smlouvy

vyplněné jest žalovaný jako rukojmí, po případě spoluakceptant; nebylo tedy třeba vůči němu protestu ku zachování směnečného práva (čl. 81, 44 sm. ř.). Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Právní posouzení prvního soudce jest správným. Nutno ovšem dáti za pravdu odvolateli v tom, že v době zažalování proti Dru M-ovi byla směnka formelně správná a úplná a že byly na ní veškeré náležitosti, potřebné ku splatnosti směnky. Ve formálním směru tedy směnka byla správnou a bezvadnou a nebyla tedy ve formálním ohledu neúplnou, avšak byla vyplněna způsobem příčícím se úmluvě a tudíž věcně nesprávně. Okresní soud v T. neměl příležitosti tuto protismluvnost směnky zkoumati, poněvadž nebyly podány směnečné námítky. Směnečný platební příkaz, jenž vydán byl proti Dru M-ovi, a stal se právoplatným, byl tudíž vydán správným způsobem. Tento platební příkaz však působí pouze proti Dru M-ovi a nikoliv také i proti Dru G-ovi (§ 411 c. ř. s.). Když žalobkyně chtěla pak na základě dané směnky i proti Dru G-ovi postupovati, nebyla nikterak vázána tím, že tato směnka byla již proti Dru M-ovi vyplněna a proti němu již soudně zažalována, nýbrž mohla přes to plným právem na této směnce ještě učiniti potřebný zápis, pokud to odpovídalo úmluvě stran. Žalobkyně byla ve smyslu ministerického nařízení ze dne 6. října 1853, čís. 200 ř. zák. oprávněna podepsati se ještě v této době jako vydatelka směnky, poněvadž to zcela odpovídá úmluvě a poněvadž Dr. G. dle této úmluvy neměl býti vystavitelem směnky, nýbrž pouze směnečným ručitelem. Vět z komentářů Grünhut a Staub Stranz dovolatelem citovaných nelze použiti na souzený případ, poněvadž zřejmě jsou míněny pouze na ten případ, když směnka nebyla vyplněna protismluvně, avšak nikoli na případ, kdy své vyplnění směnky stalo se způsobem, příčícím se úmluvě a kde teprve druhým vyplněním (dodatečným vyplněním) nabyla směnka vzhledu a stavu odpovídajícího skutečné úmluvě. Nejvyšší soud zrušil směnečný platební příkaz.

Důvody:

Dovolání, opřenému jen o dovolací důvod dle čís. 4 §u 503 c. ř. s., nelze upříti oprávnění. Jest správným, že žalobkyně byla oprávněna dodatečně vyplniti směnečný blanket, opatřený podpisy Dra M-a a Dra G-a dle svého uvážení, pokud se to nepřičilo výslovné úmluvě (ministerické nařízení ze dne 6. října 1853, č. 200 ř. zák.). Blankoskripturním aktem nevzniká ovšem ještě směnečný závazek, nýbrž vznik jeho jest závislý na potestativní výmince dodatečného vyhotovení. Tím však, že akceptant (spoluakceptant, rukojmí) podepsal směnečný blanket a odevzdal jej někomu jinému se zmocněním, ať již výslovným ať mlčky daným, aby blanket vyplnil, stalo se podepsavším vše, čeho jest třeba k uskutečnění směnečného závazku. Jest z toho zřejmá vůle ručení směnečně po vyplnění papíru. Jakmile tedy blanket byl vyplněn, jest tu směnka a stává se účinným směnečný závazek podpisatele dle jeho role směnečně. Tohoto práva použila žalobkyně, vyplnivši blanket všemi podstatnými náležitostmi směnky dle čl. 4 směn. ř. až na podpis vy-

datele, takže dle obsahu směnky byl Dr. M. trassatem a akceptantem, Dr. G. vydatelem. T u t o směnku zažalovala pak žalobkyně a to jen proti Dru M-ovi, aniž by si byla protestem zajistila postih proti Dru G-ovi jako vydateli (čl. 41 směn. ř.). Tím byla veškerá její práva ze směnky proti směnečným dlužníkům vyčerpána a zanikla proti Dru M-ovi vydáním směnečného platebního příkazu, proti Dru G-ovi pak konečnou ztrátou postihu pro opomenutí protestu. Závazek Dra G-a z t é ž e směnky nemohl opět vzejíti dodatečným podpisem žalobkyně jako vydatelky, poněvadž směnka úplnou realizací práv pro věřitele z ní vyplývajících pozbyla své funkce. Opětné vyplnění její některou z podstatných náležitostí oproti původnímu znění pozbylo významu a nemohlo vytvořiti nový právní poměr. Jest proto nerozhodno, zda se snad původní vyplnění směnky přičilo dohodě a zda by bylo teprve dodatečné připojení podpisu žalobkyně jako vydatelky dohodě vyhovovalo, nehledíc ani k tomu, že dodatečná změna ve vyplnění směnky co do podstatných náležitostí jest vůbec nepřípustna, jakmile se věřitel rozhodl pro určitý způsob vyplnění a směnku v tomto smyslu také vyplnil a to ani tehdy, kdyby byl býval původně oprávněn vyplnit směnku právě tím obsahem, k němuž nastavší změna směřuje.

Čís. 5924.

Exekuci ku zajištění útrat sporu lze povolit i dříve ještě, než byl stranám doručen rozsudek ústně prohlášený, třebaž náklady sporu nebyly upraveny při prohlášení rozsudku, nýbrž byly vyhrazeny jeho písemnému vyhotovení.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1926, R I 221/26.)

Návrhu na povolení exekuce ku zajištění procesních útrat procesní soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh pro tentokráte zamítl. D ů v o d y: Podle §u 370 ex. ř. lze povolit ku zajištění pohledávek peněžních na základě konečných rozsudků tuzemských civilních soudů již před vejitím jich v moc práva k návrhu úkony exekuční, když se soudu osvědčí, že by bez nich vydobytí soudně přiznané pohledávky peněžité bylo zmařeno nebo podstatně stíženo. Předpokladem tedy jest, že byl rozsudek, exekuční titul tvořící, když i ne doručen, tedy přece alespoň vyneseno a prohlášen (§§ 414, 416 c. ř. s.), ježto § 370 ex. ř. požadavek nastalého doručení rozsudku nestanoví. V projednávaném případě byl sice rozsudek po skončení sporného jednání ve věci samé dne 29. září 1925 vyneseno a prohlášen, rozhodnutí o útratách však bylo vyhrazeno písemnému vyhotovení rozsudku a to bylo teprve 10. prosince 1925 žalovanému k rukám vykázaného jeho zástupce doručeno. Teprve tímto okamžikem zvěděl žalovaný výši útrat procesních na 3657 Kč určených a byla mu tedy teprve teď poskytnuta možnost dostáti povinnosti k náhradě útrat v zákonné lhůtě platební nebo zaujmouti k rozhodnutí o útratách přiměřené stanovisko. Ježto však návrh na exekuci k zajištění těchto útrat byl po-